

תָּא חַוִּי, בְּאַנְפּוּי דְּאַיִנְשָׁא שְׁמָא דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וְחִסְרָא יו"ד מְנִיחָה, וְלֹא אֲשַׁתְּלִים. אַתָּא אֲבָרְהָם
 וְחַבְבֵּי לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאָמַר לִיה בְּךְ אֲשַׁתְּלִים
 שְׁמָא, וְאַתְגְּזֹר, וְאַשְׁתְּלִים שְׁמָא בְּיו"ד דְּמִילָה. בְּאַנְפּוּי
 דְּאַיִנְשָׁא שִׁינן דְּשַׁד"י, וְד', חֶסֶר יו"ד, אֲשַׁתְּלִים בְּיו"ד
 דְּמִילָה, וְכַדִּין אֲקָרוּן בָּנִים לָהּ, בְּנִין קַדִּישִׁין.

וְכַד מְסַאֲבִין לִיה לְהַאי אַת קַיִמָּא קַדִּישָׁא, וְעָאִיל
 לִיה לְרִשׁוֹ אַחְרָא, סְלִיק מְנִיחָה הַאי קַדִּישָׁא
 דְּחֻתָּמָא, וְהוּא כְּמָה דְּחָרִיב עַלְמָא, וְסָאִיב חֻתָּמָא,
 דְּאַשְׁתְּלִים בִּיה שְׁמָא דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָא הוּא
 חָרִיב עַלְמָא.

רַבִּי אַבְא הָוָה אָזִיל מִקְפּוֹטְקִיָּא, וְחָוָה עֲפִיחָה רַבִּי
 יוֹסִי. עַד דְּהָווּ אָזִילִי, חָמוּ חַד בַּר נָשׁ דְּחָוָה
 אֶתִּי, וְרִשִּׁימָא חַד בְּאַנְפּוּי, אֲבָל וַוִי לֹון לְחִתִּיבִיָּא,

לשון הקודש

לָהּ, בָּנִים קַדוּשִׁים.

וּבְשִׁמְטָמָאִים אַת אֹת הַבְּרִית
 הַקַּדוּשָׁה וּמְכַנְיָסוּ לְרִשׁוֹת אַחְרֵת, עוֹלָה
 מִכְּנֹס קַדְשֵׁת הַחֻתָּם, וְהוּא כְּמוֹ שֶׁחֲרִיב
 עוֹלָם, וְטַמָּא אֶת הַחֻתָּם שֶׁנִּתְקַן בּוֹ שְׁמוֹ
 שֶׁל הַקַּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהָרִי הוּא הַחֲרִיב
 אֶת הָעוֹלָם.

רַבִּי אַבְא הָוָה הוֹלֵךְ מִקְפּוֹטְקִיָּא, וְהָוָה
 עִמּוֹ רַבִּי יוֹסִי. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, רָאוּ

הוּא? בְּשִׁבִיל שֶׁהַשְּׁתַּלְּם הַשֵּׁם בְּחֻתָּם
 שְׁלָחָם, שֶׁהֵם מְהוּלָּים.

כֵּן רָאָה, בְּכַנֵּי הָאָדָם שְׁמוֹ שֶׁל הַקַּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְחֶסֶר יו"ד מִכְּנֹס וְלֹא נִתְקַן.
 כֵּן אֲבָרְהָם וְחַבְבֵּי אֶת הַקַּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וְאָמַר לוֹ, בְּךְ יִתְקַן הַשֵּׁם, וְנִמּוּל,
 וְנִתְקַן הַשֵּׁם בְּיו"ד שֶׁל הַמִּילָה. בְּכַנֵּי
 הָאָדָם שִׁינן שֶׁל שַׁד"י וְד', חֶסֶר יו"ד,
 נִתְקַן בְּיו"ד שֶׁל הַמִּילָה, וְאָז נִקְרְאוּ בָּנִים

דִּימוֹתוֹן בְּלֹא תְּשׁוּבָה, דְּלֹא יַעֲדֵי מִיַּנְיָהּוּ רְשִׁימָא, לֹא
בְּעֵלְמָא דִּין, וְלֹא בְּעֵלְמָא דְאֲתִי:

וַיֹּאמֶר אֵלֵי הֲנֵנִי מִפְּרֹדְךָ וְהִרְבִּיתִּיךָ. רַבִּי אֲבָא
פִּתַח וְאָמַר, הָאִי קָרָא ^(ישעיה כט) לֹא עֲתָה
יְבוּשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עֲתָה פָּנָיו יִחְוֲרוּ. וְכִי אֵינִישׁ דְּאָמַר
טַב לְבַר נָשׁ פְּוֹתִיהָ. אִי לֹא יִשְׁלִים מַה דְּאָמַר,
אֲנֹפְהִי מִתְּבִישָׁן, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה מִן עֲלָאֵי
לְבַר נָשׁ, דְּאִי לֹא מִיַּתִּי כָּל טַב דְּאָמַר עַל פְּנֹהִי,
אֲנֹפְהִי מִתְּבִישָׁן.

אָמַר קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֵיה, אָנָּה יִשְׂרָאֵל עֲלָאָה,
דְּאָנָּה מִפְּשִׁינְךָ וְאַסְגִּינְךָ. הָאִי בִּרְכָתָא דִּיהִיב
לִי, וְאַתָּן יַת אֲרַעָא חָדָא לְבִרְיִכּוֹן, לֹא הָוָה בְּאֲרַעָא,
לֹא הָוָה עֲמַהוֹן. פִּד יִיתִי קִיּעָא דְמַשִּׁיחָא וַיִּשְׁתַּלִּים,
אָמַר קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא עֲתָה יְבוּשׁ יַעֲקֹב, כַּעַן

לשון הקודש

מתבישות, על אחת כמה וכמה
מהעליונים לבני אדם, שאם לא מביא
כל טוב שאמר על פניו, פניו מתבישות.
אמר לו הקדוש ברוך הוא, אני ישראל
העליון שאני מרבה ומגדלה, הפרכה הזו
שנתן לי, ואתן ארץ זו לבניכם לא היתה
בארץ, לא היה עמם פשיבא קין המשיח
ויתקן. אמר הקדוש ברוך הוא, לא עתה
יבוש יעקב - פעת (לא) פני יעקב

איש אחד שהיה בא ורשם אחד בפניו.
אבל אזי להם לרשעים שימותו בלי
תשובה, שלא יזוז ממנו הרשם לא
בעולם הזה ולא בעולם הבא.

ויאמר אלי הנני מפרך והרביתך. רבי
אבא פתח ואמר, פסוק זה (ישעיה כט) לא
עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו,
וכי איש שאומר טוב לבן אדם כמותו,
אם לא ישלים מה שאמר, פניו

וְאֵינִי מִתְבַּיֵּשׁן מִדְּאָמַר
 לְהוֹן אֶתְּךָ אֲרִי עַד כְּעַן לֹא הָיוּ בְיָדֶיךָ וְהָיוּ
 אֲנִפּוּחֵי מִתְבַּיֵּשׁן כְּעַן דִּלִּיָּה מִסְתַּיֵּעַ מִן קָדָם
 מֵאֲרִי שְׂמִיָּא וְאַרְעָא.

כְּמָה דְּאֲמַרְיָנָן, אֲנַחְנָא דְעַמְלָק, כִּד יִשְׁתַּלִּים קִינְא,
 לֹא יִהְיֶה אֱלֹא בְתַקּוּף יָדָא, כְּמָה דְהָיִית בְּיוֹם
 קָרְב, וְיִנְצָא ה' וְנִלְחַם בְּגוֹיִם הָהֵם, דִּי דִידִיה וְלֹא אַחֲרָא:
 וְעַתָּה שְׁנֵי בְנֵיךָ הַנּוֹלָדִים לְךָ, דָּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא,
 דְּאֲתַרִּיהוֹן בְּגִלּוֹתָא, בְּנֵי דְקַדְשָׁא בְרוּךְ הוּא,
 דְּאֲתִיִּלִּידוּ בֵינֵי עַמְמִיָּא. תָּנָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יִשְׂרָאֵל
 כִּד יְהוֹן בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל, דְּר בְּאַרְעָא, כִּד
 יִיְתִי מְשִׁיחָא, יְהוֹן עִם אַחוּהוֹן דִּילְוֹן בְּתַרִּיהוֹן. וְלֹא
 אֲתַקְרִי גִלוֹת, אֱלֹא לְמַאן דְּאִיהוּ דְר בְּאַרְעָא נִוְכְרָאָה,
 אֵינּוֹן אֲתַקְרִיין גְּלִיין.

לשון הקודש

ישראל שלמטה שמקומם בגלות, בניו
 של הקדוש ברוך הוא שגולדו בין
 העמים. למדנו, אמר רבי יוסי, ישראל
 כשיהיו בארץ הקדושה של ישראל
 דרים בארץ, כשיבא המשיח יהיו עם
 אחיהם שילוו אחריהם, שלא נקרא גלות
 אלא למי שהוא דר בארץ נכר, הם
 נקראים גולים.

שלמעלה לא מתביישים משאמר להם
 אתה, הרי עד עכשו לא היו בידו, והיו
 פנים מבישות. כעת שלו מסתיע מלפני
 רבון השמים והארץ.
כמו שאמרנו, נלחמים בעמלק
 כשישתלם תקן, ולא יהיה אלא בתוק
 זה, כמו שהיית ביום קרב, וינצא ה'
 ונלחם בגוים ההם, שלו ולא אחר.
ועתה שני בניה הנולדים לך - זה

וּזְכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב, (ויקרא כו) וְאִ"ו יִתְּרָה, תִּיתִי
וְאִ"ו דְּאִסְתַּלְקַת פֶּד אֶתְחָרִיב בֵּיתָא, וְתָהָא
סִינְעָא לְיַעֲקֹב, פֶּד יֵהָא דָא, וִיְהֵא לְבָרָא קְדִישָׁא
אַרְעָא אַחְסַנַת עָלַם, וִיְהוֹן בְּנוֹהֵי בְּאַרְעֵהוֹן, דְּדָארוּ
מִקְדָּמַת דִּנְא בְּאַרְעֵהוֹן, וּפָאָה חוֹלְקֵהוֹן.

בְּעַן בְּרִיא, דְּהָוָה עֲרַעַן לְהוֹן, (תהוון אוליון רברביין)
דְּאֶתְגַּלִּיאוּ מִן לְבַר לְאַרְעָא וְאֶתְנַשְׂיאוּ,
וְאֶנְפִּישׁוּ. וְיִימָא יַעֲקֹב עֲלָאָה לְתַתָּא, פְּרִי דִילָךְ דְּאֵינֹן
לְבַר לְאַרְעָא דְּאֶתִּי־לִידוּ בְּגָלוּתָא, בְּכָל אַרְעָא וְאַרְעָא,
עַד דְּאַנָּא אִיעוּל לְמַצְרָאִי, וְאַעֲבִיד לְהוֹן דִּינָּא (דף קסו)
עַל חוֹבֵיהוֹן, לָאו אֲנָּא מִסְקִית בְּרַךְ, דְּאֶתְבְּרִיאוּ
בְּגָלוּתָא, לְבַר לְאַרְעָא בְּאַרְעָא רְחִיקָא. וְאַף עַל גַּב
דְּאֵינֹן סְגִיאוּן, וְאֶתְנַשְׂיאוּ, דִּילִי אֵינֹן. פֶּד תְּזִיתִי דָא
גָלוּתָא דְּלְהוֹן, וְאַסִּיתִי לְבִיבִיהוֹן, וְשִׁמְעִית קְלִיָּהוֹן.
רְאוּבֵן, (בראשית כט) כִּי רָאָה ה' אֶת עֲנָנִי. שִׁמְעוֹן, כִּי שָׁמַע

לשון הקודש

וְהִתְרַבּוּ, וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הֲעֲלִיזוּן לַתַּחְתּוֹן:
בְּנִים שְׁלֹף שָׁהֵם בְּחוּץ לְאָרֶץ שְׁנוּלְדוּ
בְּגָלוּת בְּכָל אָרֶץ וְאָרֶץ, עַד שְׁאֵנִי אֶפְנֵם
לְמַצְרַיִם וְאַעֲשֶׂה בָהֶם דִּין עַל חַטָּאתֵיהֶם,
אֵינִי מַעֲלָה אֶת בְּנֵיךְ שֶׁנִּבְרְאוּ בְּגָלוּת
בְּחוּץ לְאָרֶץ בְּאָרֶץ רְחוֹקָה, וְאַף עַל גַּב
שָׁהֵם רַבִּים וְנִשְׁכַּחוּ הֵם שְׁלִי, כְּשֶׁרְאִיתִי
גָלוּת זֶה שְׁלָהֶם וְרַפְּאֵתִי אֶת כַּאֲבִיכֶם

וּזְכַרְתִּי אֶת בְּרִית יַעֲקֹב (ויקרא כו), וְאִ"ו
יִתְרָה. תָּבֵא וְאִ"ו שֶׁהִסְתַּלְקָה כְּשֶׁתָּרַב
הַבֵּית, וְתִהְיֶה סִינְעָא לְיַעֲקֹב כְּשֶׁזָּוָה יְהִיָּה,
וְיִהְיֶה לְבֹן קְדוֹשׁ אָרֶץ יִרְשֶׁת עוֹלָם, וְיִהְיֶה
בְּנָיו בְּאַרְצֵם, שְׁגָרוּ בָּהּ מִקְדָּם לְזֶה
בְּאַרְצֵם. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְתֶּם.

כְּעַת בְּנִים, שִׁקְרָה לָהֶם וְתִהְיֶה הוֹלְכִים
גְּדוּלִים שֶׁהִגְלוּ לְחוּץ לְאָרֶץ וְנִשְׁכַּחוּ,

ה' **בִּי שְׁנוּאָה אָנֹכִי, וְחָשִׁיב בְּלִבְךָ, כְּאִילוּ יְהוּיִין קִדְמֵי**
אֵינוֹן, וּמִדְּנֵתוֹב מְמַצְרָאֵי, מְלֻמְעַבְד דִּינָא, נָסִיב יִתְהוֹן
מֵאַרְע גְּלוּתָא.

רַבִּי אָבָא אָמַר, מִהֲכָא (ישעיה טו) וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל
אֲחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לָּהּ. עָבִי לְמִימַר, פֶּד
יְהֵא קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּדִינָא בְּמַצְרָאֵי, בְּעִדְנָא הֵהִיא
יִיתוֹן כָּל עַמְמֵינָא מִנְחָה, פֶּד שְׁמַעוּ שְׁמוּעָה דְּקוּדְשָׁא
בְּרִידָא הוּא, הֵיִינוּ (ישעיה ב) וְנִגְהַרוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם.

תַּנְא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עֲתִיד קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
לְמִיעַבְד לְכָל זַפְאָה וְזַפְאָה, חוּפְּה בִירוּשָׁלַם,
קוּל שְׁשׁוֹן וְקוּל שְׁמַחָה קוּל חֲתָן וְקוּל פְּלָה, (ירמיה טז)
פֶּד תִּיתוֹב מְטְרוֹנִיתָא לְמַלְכָּא, וְעַבִּיד לָהּ אַרוּסִין,
הֲדָא הוּא דְכִתְיִב, (שיר השירים ג) צְאִינָה וּרְאִינָה וְגו' בְּיוֹם
חֲתוּנָתוֹ וּבְיוֹם שְׁמַחַת לְבוֹ. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ זֶה מִתָּן

לשון הקודש

הַעֲמִים מִנְחָה כְּשִׁישְׁמַעוּ שְׁמוּעָה שָׁל
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵינּוּ (שם א) וְנִגְהַרוּ אֵלָיו
 כָּל הַגּוֹיִם.

שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עֲתִיד הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְכָל צְדִיק וְצְדִיק חֲפָה
 בִירוּשָׁלַם, (ירמיה טז) קוּל שְׁשׁוֹן וְקוּל שְׁמַחָה
 קוּל חֲתָן וְקוּל פְּלָה, כְּשִׁתְּשׁוּב הַמְּלָכָה
 לְמַלְכָּה וְנַעֲשֶׂה לָהּ אַרוּסִין. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (שיר
 א צְאִינָה וּרְאִינָה וְגו' בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וּבְיוֹם

וְשְׁמַעְתִּי אֶת קוּלָם. רַאוּבֵן - (בראשית כט) בִּי
 רָאָה ה' אֶת עֲנָנִי. שְׁמַעוֹן - בִּי שְׁמַע ה' בִּי
 שְׁנוּאָה אָנֹכִי. וְחָשִׁבְתָּ בְּלִבְךָ כְּאִילוּ יְהוּיִין
 לְפָנַי הֵם, וּמִשְׁנָשׁוּב מְמַצְרָיִם מְלַעֲשׂוֹת
 דִּין, נַעֲלָה אוֹתָם מֵאַרְצָן גְּלוּתָם.

רַבִּי אָבָא אָמַר, מִכָּאן (ישעיה טו) וְהִבִּיאוּ
 אֶת כָּל אֲחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לָּהּ.
 רוּעָה לוֹמַר, כְּשִׁיְהִיָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּדִין בְּמַצְרָיִם, בְּאוֹתוֹ זְמַן יִבִּיאוּ כָּל

תורה, וביום שמחת לבו זה בגן בית המקדש,
שיבנה במהרה בימינו:

ומולדתך אשר הולדת אתריהם לך יהיו, דא
ישראל לתתא, לאבהן דאינון רתיכון,
תהא שמחתהון ברזא דאתיילידו לבתר דגן, על
שמה דאחיהון יהון מקריבין באחסנא דלהון.

תאנא, אמר רבי שמעון, ומולדתך, דא ירושלים
דלתתא, (ויקרא יח) מולדת בית בפרשת עריות,
ירושלים לתתא, גוברין דאתיילידו דא ירושלים, בתר
דנא, דיתובון עלמא למארי שמיא בירושלים, בד
גזירין לא אתקרון אלא על שמחן, דהוא בר ישראל,
ולא יתקרון בד אבהתהון, גזירא מקפוטקיא, אלא
בהא ישראל.

לשון הקודש

ירושלים של מטה, (ויקרא יח) מולדת בית,
בפרשת עריות. ירושלים למטה. גברים
שנולדו זו ירושלים. אחר זה שישבו
העולם לרבון השמים בירושלים,
בשהתגירו לא נקראו אלא על שמם,
שהוא בן ישראל, ולא יקראו כמו
שאבותיהם, גר מקפוטקיא, אלא בזה
ישראל.

שמחת לבו. ביום חתנתו - זה מתן
תורה. וביום שמחת לבו - זה בגן בית
המקדש, שיבנה במהרה בימינו.
ומולדתך אשר הולדת אתריהם לך
יהיו, זה ישראל למטה, לאבות שהם
מרכבות יהיו שמותיהם בסוד שנולדו
לאחר מכן, על שם שאחיהם יהיו
מקריבים בירשה שלהם.
למדנו, אמר רבי שמעון, ומולדתך - זו

לָךְ יִהְיוּ, צָבִי לְמִימַר, עַל שְׁמִיּהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל
 יִתְקַרְוּ, עַל שֵׁם אֲחִיּהוֹן יִקְרָאוּ בְּנַחֲלָתָם, וְכֹד
 יִתּוּבוּן לָא יִתְחַסְנוּן אֵלִין עִם יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא, וְיִסַּב
 כָּל שְׁבָטָא וְשְׁבָטָא, דְּיִדִּיהּ וְגוּבְרִין מְנַהוֹן, כָּל חָדָא
 לְפָנִים מְנַיְינִיהּ.

וְאֲנִי בְּבֹאֵי מִפְּדִין מִתָּה עָלִי רָחֵל בְּדַרְדָּךְ וְגו', רַבִּי
 אָבָא פָּתַח, (ירמיה לא) כֹּה אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה
 נִשְׁמָע וְגו', מַה כְּתִיב בְּתַרְיֵהּ, כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי קוֹלְךָ
 מִבְּכִי וְעֵינַיִךְ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלוֹתֶיךָ וְגו' וְשָׁבוּ
 בָנִים לְגִבּוֹלָם, לֹא אָמַר וַיִּשׁוּבוּ, אֲלָא וְשָׁבוּ, כְּכָר שָׁבוּ.

תָּא חַזִּי, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּשַׁעֲתָא דִּיהָא דִּינָא עַל
 טוֹרָא, תְּתַעֲטֵר מִטְּרוּנֵיתָא עַל טוֹרָא, וְהִיא
 סְבֵרַת דְּבְנֵיהוֹן אֲבָדִין בְּדִינָא, וְרָזָא (ישעיה נד) רַבִּי עֶקְרָה
 לֹא יִלְדָּה פְּעָחֵי רַנָּה וְעַחֲלֵי וְגו'. תְּנָא, סְגִיִין יְהוֹן בְּנֵי

לשון הקודש

כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינַיִךְ
 מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלוֹתֶיךָ וְגו' וְשָׁבוּ
 בָנִים לְגִבּוֹלָם. לֹא אָמַר וַיִּשׁוּבוּ, אֲלָא
 וְשָׁבוּ, כְּכָר שָׁבוּ.

בַּא רָאָה, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּשַׁעֲתָא
 שִׁיחֵיהּ דִּין עַל הָהָר, תְּתַעֲטֵר הַגְּבִירָה עַל
 הָהָר, וְהִיא סְבֵרָה שְׁפִינְהֶם אוֹבְדִים
 בְּדִין, וְסוֹד – (ישעיה נד) רַבִּי עֶקְרָה לֹא יִלְדָּה

לָךְ יִהְיוּ – צָרִיךְ לומר על שם יִשְׂרָאֵל הֵם
 יִקְרָאוּ, עַל שֵׁם אֲחִיּהֵם יִקְרָאוּ בְּנַחֲלָתָם,
 וְכִשְׁיִשׁוּבוּ לֹא יִקְבְּלוּ יְרֻשָּׁה אֵלֶּיךָ עִם
 יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָא, וַיִּטַּל כָּל שְׁבָט וְשְׁבָט אֶת
 שָׁלוֹ, וְהָאֲנָשִׁים מְמַנּוּ, כָּל אֶחָד לְפִי מְנַיְינּוּ.
 וְאֲנִי בְּבֹאֵי מִפְּדִין מִתָּה עָלִי רָחֵל בְּדַרְדָּךְ
 וְגו'. רַבִּי אָבָא פָּתַח, (ירמיה לא) כֹּה אָמַר ה'
 קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע וְגו'. מַה כְּתוּב אַחֲרֵינוּ?

בְּרִסְיָא מִן דִּידָהּ. הָדָא הוּא דְכְתִיב, כִּי רַבִּים בְּנֵי שׁוּמְמָה מִבְּנֵי בְּעוּלָה, תִּיתּוּב מִטְרוּנִיתָא לְבַעֲלָהּ, (זכריה יד) בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד.

מִן קְדָמַת דְּנָא, תִּימָא מִטְרוּנִיתָא לְקַדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא, בְּנִיָּא דִּילֵי אָן. יִימָא לָהּ, בְּדִינָא. הִיא תְּסַבֵּר דְּאֲבָדִין בְּדִינָא, וּבָכָה עַל דִּינָא לְבְנֵיָא דִּידָהּ, כִּי אָרִי סָנֵי אִית לָךְ לְמִיסַב מְנֵי בְּדִלְחוֹן, דְּתוֹת עֲמַהוֹן, וְהָא תְּבוּ מֵאַרְעָא דְשִׁנְאָה.

וְכִי לָא הָוּה יַדַּע יוֹסֵף דְּמִתָּה אֲמִיָּה, תִּמְן הָוּה עֲמָה פִּד מִתָּה. אֵלָא יֹאמֵר יִשְׂרָאֵל עַלְאָה, פִּד נִיתִי מִפּוֹרְקַנְיָהוֹן דִּישְׂרָאֵל, תִּתְעַר מִטְרוּנִיתָא, וְתִתְעַר בְּנָסַת יִשְׂרָאֵל, וְתִנַּח קְרָבָא עִם עֲמַמִּין, וְיִמּוֹתוֹן מְנַהוֹן, וְיִתְקַרְבוּן בְּזַעִיר לְמִיתֵי אַרְעָא. יִימֵר לָהּ קַדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא, פִּד הִיא בְּכָה. לָא תְּדַחֲלֵי, אֲנָרָא

לשון הקודש

בְּנִיָּהּ, כִּי הָרִי הִרְבֵּה יֵשׁ לָךְ לְקַחַת מִמֶּנִּי בְּשִׁלְהֶם, שְׁהִיְתָה עִמָּם, וְהָרִי שָׁבוּ מֵאַרְזָן אוֹיֵב.

וְכִי לֹא הָיָה יוֹדֵעַ שְׂאֵמוֹ מִתָּה? שָׁם הָיָה עֲמָה כְּשִׁמְתָהּ. אֵלָא יֹאמֵר יִשְׂרָאֵל הַעֲלִיזוֹן, כְּשִׁתְּבֹא נְאֻלַּת יִשְׂרָאֵל, תִּתְעַרְרַר הַגְּבִירָה, וְתִתְעַרְרַר בְּנָסַת יִשְׂרָאֵל וְתִתְעַרְרַר קָרֵב עִם הָעַמִּים, וְיִמּוֹתוּ מֵהֶם, וְיִתְקַרְבוּ כְּמַעַט לְבֹא אַרְצָהּ. יֹאמֵר לָהּ הַקְּדוּשׁ

כַּפְצָחֵי רַבָּה וְצַחֲלֵי וְגו'. לְמַדְנֹו, רַבִּים יִהְיוּ בְּנֵי הַכְּסָא מִשְׁלָהּ, זֶהוּ שְׂכַתּוֹב כִּי רַבִּים בְּנֵי שׁוּמְמָה מִבְּנֵי בְּעוּלָה. תְּשׁוּב הַגְּבִירָה לְבַעֲלָהּ, (זכריה יד) בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד.

מִתְנַחֵם לְכֹן תֹּאמֵר הַגְּבִירָה לְקַדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵיפֹה הַבְּנִים שְׁלִי? הוּא יֹאמֵר לָהּ, הֵם בְּדִין. הִיא תַחֲשַׁב שֶׁהֵם אוֹבְדִים בְּדִין, וּבּוֹכָה עַל הַדִּין שֶׁל

לְהוֹן בְּנֵי־אֱלֹהִים דְּמִיתָן עַל שְׁמֵי אֲחֵרֵינוּן הָא תָּבוּ, אֵינוּן יְתוּבוּן לְחַיֵּי מִיתָיָא.

מִתָּה עָלֵי רַחֵל, מִתָּה עַל יִיחוד שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא אֲתָמַר בְּעוּד כְּבֵרַת אֲרִיז לְבָא, דְּמִיתוּ עַל יִיחוד שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְבַר לְאַרְעָא, בְּאַרְעָא דָּא, לָא יָמוּת חַד מִנְהוֹן.

תַּנְא, אָמַר רַבִּי אַבָּא, עֵתִידִין יִשְׂרָאֵל לְאַנְתָּא קָרְבָּא בְּאַרְחָא דְאַפְרַת, וְיָמוּתוּן עִמָּא סְגִיָּא מִנְהוֹן, וּבְתַר כֵּן לְחַיֵּי מִיתָיָא יְקוּמוּן. וַיִּתִּיר שְׁלֹטְנָא יְהִיא לְהוֹן דְּמִיתוּן בְּאַרְחָא חֲדִין, מִכָּל דִּיהִיא קְדָמִיהוֹן בִּירוּשָׁלַם.

וְלָמָּה אֲתִקְרִי שְׁמָא דְאַתְרָא קְדִישָׁא, (דף רטו ע"ב) דְאַתְרָא חֲדִין לָחֵם. בְּדִיל דִּיהוּא מִן שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּיתָא, דִּימוּתוּן תַּמָּן עַל שְׁמֵיהָ,

לשון הקודש

שְׁנַיְנוּ, אָמַר רַבִּי אַבָּא, עֵתִידִים יִשְׂרָאֵל לְעַרְב קָרַב בְּדֶרֶךְ אֲפְרַת וְיָמוּתוּ מֵהֶם עִם רַב, וְאַחַר כֵּךְ יְקוּמוּ בְּתַחֲתֵי הַמַּתִּים. יוֹתֵר שְׁלֹטוֹן יִהְיֶה לָהֶם שְׁמַתוֹ בְּדֶרֶךְ זוּ מִכָּל שְׁהִיָּה לְפָנֵיהֶם בִּירוּשָׁלַם.

וְלָמָּה נִקְרָא שֵׁם הַמְּקוֹם הַקָּדוֹשׁ שֵׁם מְקוֹם זֶה לָחֵם? מִשּׁוֹם שֶׁהוּא מִשּׁוֹם הַקָּדוֹשׁ בְּרִיךְ הוּא שָׁבוּ, שְׁמַתוֹ שֵׁם עַל

בְּרִיךְ הוּא, כְּשֶׁהִיא בּוֹכָה: אֵל תִּפְחָדִי, יֵשׁ שְׁכָר לְבָנִים שְׁמַתוֹ עַל שְׁמֵי הָאֲחֵרִים הָרִי שָׁבוּ, אֵלוֹ יָשׁוּבוּ לְתַחֲתֵי הַמַּתִּים.

מִתָּה עָלֵי רַחֵל. מִתָּה עַל יִחוד שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרִיךְ הוּא. וְלָכֵן נֶאֱמַר בְּעוּד כְּבֵרַת אֲרִיז לְבָא, שְׁמַתוֹ עַל יִחוד שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרִיךְ הוּא מֵחוּץ לְאַרְיָז, בְּאַרְיָז זֶה לָא יָמוּת אֶחָד מֵהֶם.

י"ד, דימותון תמן על שמייה י"ה, לחם בגלותא, בדיל
דהוא מן שמייה דקודשא בריך הוא:

וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה. רבי
אבא פתח, (ישעיה מט) ואמרת בלבבך מי ילד
לי את אלה, מאי קא מיירי, ישראל לתתא, תזי
דייתון בנוהי דישראל קדמיה, בד ייתון (ישעיה יא)
מעילם ומשנער ומחמת ומאיי תים ואתפנשו בלהו
ויהון סגיאין. תימא שכינתא מאן אינון בלהון, ולא
בהון פסול מבני נוכראת. ימרון ליה, אנתנא בלנא
מברך, ולית בנא נוכראת בהדן, דיתפרשון דא מן
דא וברת להון בחדא, ויתגירון, יתובון גיורין עם
ישראל, ויהון בחדא.

תנא, קשים גרים לישראל פספחת בעור החי,
לארעהון. בתיב (ישעיה יא) כי ירחם ה' את יעקב

לשון הקודש

ומשנער ומחמת ומאיי תים, ויתפנסו
כלם ויהיו רבים, תאמר השכינה: מאיפה
כל אלה, ואין בהם פסול מבני נכרים?
יאמרו לו, אנתנו פלנו מבניך ואין בנו
נכרי עמנו, שיפרדו זה מזה ויברות
אותם באחד, ויתגירו, וישובו גרים עם
ישראל ויהיו באחד.
שנינו, קשים גרים לישראל פספחת

שמו י"ד, שימותו שם על שמו י"ה, לחם
בגלות, בשביל שהוא משמו של הקדוש
ברוך הוא.

וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי
אלה. רבי אבא פתח, (ישעיה מט) ואמרת
בלבבך מי ילד לי את אלה. מה רצה
בזה? ישראל שלמטה ראה שיבאו בני
ישראל לפניו, בשיבאו (שם יא) מעילם

וּבַחַר עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל וּגּוֹ' וּנְלוֹה הַגֵּר עֲלֵיהֶם וְנִסְפְּחוּ
עַל בֵּית יַעֲקֹב, כִּד יִתּוּבֹן לְאַרְעֵהוֹן בְּרִיא, וַיְהוּיִין
רְחִימוּ בְּהוֹן, (זכריה יד) יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד, יִתְלוֹן
גִּזְרִין עִם יִשְׂרָאֵל וַיְהוּיִין לְהוֹן כְּעוֹמְקָא בְּבִשְׂרֵיהוֹן.

וְכָל כֶּךָ לְמָה. תָּא שְׁמַע, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַל
תְּחוּמֵי דְאַרְעָא, דְּכָל חַד יְהֵא רַעוּא לְמִידַר
בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל, וְתַסְתַּעַר דִּיזְרִין. כְּתִיב, (ישעיה נד)
וַיִּתְדוּתִיךְ חֲזָקִי, עָבִי לְמִימַר, סִיכָא דְחַוְיִין עִמָּךְ
מִעֲקָרָא, אֶתְקִיף יִתְהוֹן, וְסִייעַ יִתְהוֹן יִתִּיר מִשְׁאָר
עִמָּמִין. כְּבִיכּוֹל דְּאֵת סְכִי לְאַתְתַּקְפָּא יִתְהוֹן כְּכָל
עִמָּמִיא אַחְרָא, וַיְהוֹן סְגִיאִין:

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָבִיו בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר נָתַן לִי אֱלֹהִים
בְּזֶה, רַבִּי שְׁמַעוֹן תָּאֲנִי מִהַכָּא, (דברים ד) וְזֹאת
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לְפָנָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, יֹאמֶר

לשון הקודש

שְׁמַעוֹן, עַל תְּחוּמֵי הָאָרֶץ שֶׁלְכָל אֶחָד
יְהִיָּה רְצוֹן לְדוּר בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְרָאוּ
הַדִּירִים כְּתוּב (שם נד) וַיִּתְדוּתִיךְ חֲזָקִי. רוּעָה
לוֹמַר, הַיִּתְדוּת שְׁהִיו עִמָּךְ מִהַתְתַּלְחָה,
חֲזָקִי אוֹתָם, וְעוֹד לָהֶם יוֹתֵר מִשְׁאָר
הָעַמִּים כְּבִיכּוֹל, שְׂאֵתָה הַסְתַּכְּלֵת לְחֻזְק
אוֹתָם כְּכָל הָעַמִּים הָאַחֲרִים, וַיְהִיו רַבִּים.
וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָבִיו בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר נָתַן

בְּעוֹר הַחַי, לְאַרְצָם. כְּתוּב (שם יד) כִּי יֵרַחֵם
ה' אֶת יַעֲקֹב וּבַחַר עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל [וּגּוֹ']
וּנְלוֹה הַגֵּר עֲלֵיהֶם וְנִסְפְּחוּ עַל בֵּית יַעֲקֹב.
כְּשִׁישׁוּבוּ לְאַרְצָם הַבְּנִים וְתִהְיֶה בִּינֵיהֶם
אַהֲבָה, יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד, יִתְלוֹן
גִּרִים עִם יִשְׂרָאֵל וַיְהִיו לָהֶם כְּסַפְּחַת
בְּבִשְׂרָם.

וְכָל כֶּךָ לְמָה? כָּא שְׁמַע, אָמַר רַבִּי

יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, כִּד יִשְׂרָאֵל עֲלִיהוֹן לְעֵילָא, כְּנִי אִינוּן,
 דִּיחָב לִי קִדְשָׁא בְרִידָא הוּא אֹרִייתָא, כְּמָה דְתַתְּחוּן
 וְנִימוּסֵיהוֹן קְשִׁיטִין, כְּנִימוּסֵי אֹרִייתָא (דְּאִתְיְהִיבַת לְהוֹן).

תַּא חֲזוּ, כִּד יְהוֹן יִשְׂרָאֵל תַּחֲתֵי גְדַפֵּי שְׂכִינְתָא, אֹרִייתָא) דְּלַהוֹן אֶתְקַרִּיאת
 זֶה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת טו) זֶה אֵלֵי וְאֲנִיחֹו, וּבְכָל
 עֵדֶן דִּלָּא הָוָה דָּוָד מְמַלֵּל תַּחֲתֵי גְדַפֵּי שְׂכִינְתָא דָּא
 מְלַתָּא, אֶלָּא אֶתְנִיבִי מַה דְּלִיחֹו, אֶתְקַרִּינָא זֹאת.

רַב נַחֲמָן אָמַר מִהָכָּא, (תְּהִלִּים כז) אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מִחֲנֶנָּה
 לֹא יִירָא לְבִי וְגו' כּוֹזֵאת אֲנִי בּוֹשֵׁת, זֹאת דָּא
 אֹרִייתָא וְתַהֵא לִייתִי מְשִׁיחָא, וּבְגִין דָּא, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב)
 וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ. עַל מָה אֶתְמַתְּלַת
 אֹרִייתָא, לְגוֹזְלָא. מַה גּוֹזְלָא קָלִיָּה עָרַב, אִף פְּתַגְמֵי
 אֹרִייתָא קָלִיָּה עָרַב, וְדָא קָלָא יְהֵא לִייתִי מְשִׁיחָא,
 לְיוֹמָא דְּדִינָא.

לשון הקודש

(שְׁמוֹת טו) זֶה אֵלֵי וְאֲנִיחֹו. וּבְכָל זְמַן שְׁלָא
 הָיָה דָּוָד מְדַבֵּר תַּחֲתֵי כְּנִפֵּי הַשְּׂכִינָה דְּבָר
 זֶה, אֶלָּא מִתְנַבֵּא מַה שְׂיִהִיָּה, נִקְרֵאת
 זֹאת.

רַב נַחֲמָן אָמַר מִכָּאן, (תְּהִלִּים כז) אִם תַּחֲנֶנָּה
 עָלַי מִחֲנֶנָּה לֹא יִירָא לְבִי וְגו' כּוֹזֵאת אֲנִי
 בּוֹשֵׁת, זֹאת – זו תּוֹרָה תַּהִיָּה לְכַשְׁיבָא
 הַמְּשִׁיחִ, וְלָכֵן (שִׁיר ב) וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע
 בְּאַרְצֵנוּ. לְמָה נִמְשָׁלָה הַתּוֹרָה לְגוֹזֵל? מַה

לִי אֱלֹהִים כּוֹזֵה. רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁנָה, מִכָּאן
 (דְּבָרִים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשָּׁה לְפָנַי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. יֹאמַר יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה,
 כְּשִׁישְׁרָאֵל עֲלֵיהֶם מְלַמְעֵלָה, בְּנֵי הַם,
 שְׁנַתֵּן לִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תּוֹרָה, כְּמָה
 שְׁדַתָּם וּמִנְהִיגֵיהֶם אֲמַתִּיִּים בְּהַנְּהִיגוֹת
 הַתּוֹרָה וּשְׁנַתִּי לָהֶם.

כַּא רְאֵה, כְּשִׁיחֹו יִשְׂרָאֵל תַּחֲתֵי כְּנִפֵּי הַשְּׂכִינָה,
 הַתּוֹרָה שְׁלָהֶם נִקְרֵאת זֶה, זֶהוּ שְׂכַתּוּב

תָּנָא, הַנְּצָנִים נִרְאוּ בְּאָרְץ עֵת הַזְּמִיר הַגִּיעַ וְקוֹל
הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ. הַנְּצָנִים, דָּא אֲבַתְתָּן
דְּמַרְכְּבָה, דְּמִן עַלְמָא יְקוּמוּן וַיִּתְחַזּוּ. עֵת הַזְּמִיר הַגִּיעַ,
תּוֹשְׁבַתְתָּא דִּישְׁבְּחוּן לִיּוֹאֵי, כּד יתּוּבּוּן לְפוֹלְתַנִּיהוּן
כְּדַבְּקֵי מִיתָא. וְקוֹל הַתּוֹר, אֲשֶׁר נָתַן לִי אֱלֹהִים בְּזֶה,
כְּתִנְיָי דְּאוֹרֵייתָא, דְּאֵינּוּן עֲרִבּוּן בְּקִלָּא דְּתוֹרָא דָּא,
וְזֵה וְזֵאת תּוֹר שְׁוִין.

כָּאֵי קָא מִיִּירֵי. וְרָזָא דְּמִלְתָּא, בְּעַדְנָא דְּלָא
תְּהוּיִין תְּחֹת גְּדַפֵּי שְׂכִינְתָּא, א' דְּלֹזֹאת
נְחִית, וְהוּא מִתְּחֹת לְכִלָּא, וְסְלִיקַת ה', דְּזֵה אֵלֵי
וְאַנְוֵהוּ, מִדְּחָרְב בֵּיתָא, דְּה"א, לָא יִכְלָא לְדוֹר
וְלִמְחֵוֵי בֵּין עַפְמִין נוֹכְרָאִין, דְּה"א קְדִישָׁא חֲתוּכָא
מִן שְׁמָא. ה"א אֶלְפֵי, ה"א עֲדִיפַת בְּקְדוּשָׁא, א'
עֲדִיפַת לְאַתּוּן. כּד יתּוּבּוּן יִשְׂרָאֵל לְאַרְעֵהוּן, ה"א

לשון הקודש

נתן לי אלהים בזה, דברי תורה שהם
 ערבים בקול התור הזה, וְזֵה וְזֵאת תּוֹר
 שוים.

מה רוצה לומר? וסוד הדבר – בזמן
 שלא תהיו תחת פנפי השכינה, א' של
 זאת יורד, והוא מתחת לכל, ועולה ה'
 של זה אל ואנוהו משחרב הבית, שה"א
 לא יכלה לדור ולהיות בין עמים נכרים,
 שה"א קדושה חתוכה מן השם. ה"א

גזל קולו ערב – אף דברי התורה קולם
 ערב, והקול הזה יהיה פשיבא המשיח
 ליום הדין.

למדנו, הנצנים נראו בארץ עת הזמיר
 הגיע וקול התור נשמע בארצנו. הנצנים
 – אלו האבות של המרכבה שמן העולם
 הם יקומו ויתראו. עת הזמיר הגיע –
 התשבחות שישבחו הלויים פשישובו
 לעבודתם כבתחלה. וקול התור – אשר

קְדִישָׁא דְהִיא חֲתוּכָא מִן שְׁמָא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
תִּיתוּב בְּזַה וְיַפּוּק מִנִּינָא תְּקַנְתָּא.

רַבִּי אֲבָא פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה מ) מִי מִדְּד בְּשַׁעְלוּ מִיָּם
וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תַּבְּנָן, זֶה תוֹר, שְׁוִין כְּבִיכּוּל, ז'
לְר', ר' לְת', ו' לְה', זֶרְתָּא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּשִׁית
מָאָה וְשִׁבְעִין שָׁנִין, מֵהֶכָּא מִן שְׁמָיָא, וְעַד אֲרַעָא,
כִּי צַד תוֹר, זֶרֶת ו"ה ה"ו תר"ז, אֶתְקַדְּמַת ה' לִו'.
וְאֶתְקַדְּמַת ו' לְת', ת' לְר', ר' לִו', (שמות כח) רְבוּעַ יְהִיָּה
כְּפּוּל זֶרֶת אֲרָכּוֹ וְזֶרֶת רְחֵבּוֹ כְּפּוּל.

וַיֹּאמֶר קָחֶם נָא אֵלַי וְאַבְרָחָם, יֹאמֶר מִדְּהוּוּ
בְּפִתְגָמֵי אוֹרֵייתָא מִתְּעַסְקִין, וְהוּא דָּא
מְכִילְתָּא בֵּין חֲכִימֵיהוּ, אֲבַרְכִּינּוּן, וְרָזָא (בראשית לב) וַיֹּאמֶר
אֵלָיו מַה שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב. וַיֹּאמֶר (דף רטו ע"א) לָמָּה זֶה
תִּשְׁאַל לְשִׁמִּי, וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב, מִנִּינָא דָּא, לְמִנִּינָא

לשון הקודש

שְׁבַעִים שָׁנִים. מִכָּאן מִן הַשָּׁמַיִם וְעַד
הָאָרֶץ, כִּי צַד? תוֹר, זֶרְתָּא ו"ה ה"ו תר"ז.
הַקֻּדְשָׁא ה' לִו' וְהַקֻּדְשָׁא ו' לְת', ת' לְר', ר'
לִו', (שמות כח) רְבוּעַ יְהִיָּה כְּפּוּל זֶרֶת אֲרָכּוֹ
וְזֶרֶת רְחֵבּוֹ כְּפּוּל.

וַיֹּאמֶר קָחֶם נָא אֵלַי וְאַבְרָחָם. יֹאמֶר,
מִשְׁקֵינִי מִתְּעַסְקִים בְּדַבְּרֵי תוֹרָה וְהִיתָה
מִדָּה זֹאת בֵּין חֲכִמֵיהֶם, אֲבַרְכֶם אוֹתָם,
וְהִסּוּד – (בראשית לב) וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה שְּׁמֶךָ

אֵלָי: ה"א עֲדִיפָה בְּקֻדְשָׁהּ, א' עֲדִיפָה
לְאוֹתֵיהֶן. כִּשְׁשִׁיבּוֹנוֹ יִשְׂרָאֵל לְאַרְצָם, ה"א
קְדוּשָׁה שְׁהִיא חֲתוּכָה מִן הַשֵּׁם שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, תְּשׁוּב בְּזַה וַיֵּצֵא מִנִּין
מִתְּקוֹן.

רַבִּי אֲבָא פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה מ) מִי מִדְּד
בְּשַׁעְלוּ מִיָּם וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תַּבְּנָן. זֶה תוֹר,
שְׁוִין כְּבִיכּוּל ז' לְר', ר' לְת', ו' לְה', זֶרֶת
שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת

קדמיתא דקמיה, בדפרישנא באתריה.

ורזא אחרא, וישאל יעקב וגו' ויאמר למה זה
 תשאל לשמי ויברך אותו שם, הא לא עתיד,
 אלא בזכותא דזה, לברכהון. ורזא סגיא תנינא,
 באתרה דהאי קרא, אבל לא אתינא לקמן דלא
 לאשמועיןן האי קרא דאמרנא, מקמיה דאמינא לך
 דאתקריאת אורייתא זה. כתיב, (שופטים ה) זה סיני מפני
 ה' אלהי ישראל, כד אתייהיבת אורייתא על ידא
 דמשה, (שמות לב) כי זה משה האיש (שמות טו) זה אלי
 ואנוהו, אורייתא הוה נחתת מן קמי אלהא דישראל.
 ועיני ישראל כבדו מזקן וגו', ובגין דא, לא את
 משבח דכנותיה, וכד יהון בגלותא כל זמנא
 חרובא הדין, סיבו. לא יכלין למחזי אפי שכינתא,
 עד דתיתי רוחא אחרא בהון.

לשון הקודש

שאמרתי לך שהתורה נקראת זה. כתוב
 (שופטים ה) זה סיני מפני ה' אלהי ישראל,
 כשנתנה תורה על ידי משה, (שמות לב) כי
 זה משה האיש, (שמות טו) זה אלי ואנוהו.
 התורה היתה יורדת מלפני אלהי
 ישראל.

ועיני ישראל כבדו מזקן וגו'. ולכן אינך
 מוצא כמותו, וכשיהיו בגלות כל זמן
 החרבן הזה, יודקנו, ולא יוכלו לראות

ויאמר יעקב. ויאמר למה זה תשאל
 לשמי ויאמר יעקב, מגן זה למגן
 הראשון שלפניו, כמו שפרשנו במקומו.
 וסוד אחר - וישאל יעקב וגו', ויאמר
 למה זה תשאל לשמי ויברך אתו שם. זה
 לא עתיד, אלא בזכותו של זה לברך
 אותם. וסוד גדול שני במקום של הפסוק
 הזה, אבל לא באתי לפניה אלא
 להשמיע פסוק זה שאמרתי מלפני

מִקְדָּמַת דְּנָא אֶסְתָּאִיבוּ בְּאַרְעַ עַמְמֵינָא, וְלֹא הָווּ
 בְּנִימוּסֵי אוּרֵייתָא. בְּמַח דִּיהוֹן כְּהִיל
 לְמִיחָד, וְתָבוּ עֲדָנָא סִינֵי בִינֵי נְכַרְאִין, דְּרָא בְּתַר דְּרָא,
 וְאוּלִיפּוּ מִן אֶרְחֵיהוֹן, כִּד יְתוּבּוֹן אִפִּי שְׂכִינְתָא
 לְאַרְעֵיהוֹן, בְּקִדְמִיתָא לֹא יִכְלִין לְמַחְמֵי אִפִּי שְׂכִינְתָא,
 עַד דִּיהִיב קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא רוּחָא דִּילֵיהּ לְהוֹן.

רְבִי חֵינָא פְּתַח, (יחזקאל לו) וְאֵת רוּחֵי אֶתְּן בְּקַרְבְּכֶם,
 לְבַתֵּר וְעָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר בְּחֻקֵי תִלְכוּ וּמִשְׁפָּטֵי
 תִּשְׁמְרוּ וְעָשִׂיתֶם, מִן בְּתַר דִּיהִיב רוּחֵין בְּכוּן וְקִדּוּשָׁה,
 בְּנִימוּסֵי תִתְּחוּן וְתִתְּחֹנוּ.

לֹא יוּכַל לְרֵאוּת, רְבִי אָבָא פְּתַח וְאָמַר, (משלי טז) בְּאוּר
 פְּנֵי מַלְךְ חַיִּים וּרְצוֹנֵוּ בְּעֵב מַלְקוּשׁ, כִּד יִסְפְּרוּן
 אִפִּי שְׂכִינְתָא דְקִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וְיִתְעַסְקוּן בְּאֵינוּן
 רְתִיבִין דְּמִנְהוֹן חִיוּן דְּעֵלְמָא.

לשון הקודש

בְּקַרְבְּכֶם. ואחר כך, ועשיתי את אשר
 בְּחֻקֵי תִלְכוּ וּמִשְׁפָּטֵי תִשְׁמְרוּ וְעָשִׂיתֶם.
 מאחר שיתן רוחות בְּכֶם וּגַם קִדְשָׁה,
 בְּדַרְכֵי תִלְכוּ וְתִתְּחֹנוּ.

לֹא יוּכַל לְרֵאוּת. רְבִי אָבָא פְּתַח וְאָמַר,
 (משלי טז) בְּאוּר פְּנֵי מַלְךְ חַיִּים וּרְצוֹנֵוּ בְּעֵב
 מַלְקוּשׁ. בְּשִׁינְקְלוּ פְּנֵי שְׂכִינְתוֹ שֶׁל
 הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיִתְעַסְקוּ בְּאוּתָן
 מְרַבְּבוֹת שְׁמֵהֶן חַיּוֹת הָעוֹלָם.

פְּנֵי שְׂכִינָה עַד שֶׁתֵּבֵא בָהֶם רוּחַ אַחֲרָת.
 מִקְדָּמַת לְכוּ נִטְמְאוּ בְּאַרְצֵי הָעַמִּים וְלֹא הָיוּ
 בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁהָיוּ צְרִיכִים לְלַבֵּת,
 וַיֵּשְׁבוּ זְמַן רַב בֵּין נְכָרִים דוֹר אַחֲרֵי דוֹר
 וְלָמְדוּ מִדַּרְכֵיכֶהֶם. כְּשִׁישׁוּבוּ פְּנֵי הַשְׂכִּינָה
 לְאַרְצָם, בְּתַחֲלָה לֹא יוּכְלוּ לְרֵאוּת פְּנֵי
 שְׂכִינָה עַד שִׁיתֵן הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּחוֹ
 לָהֶם.

רְבִי חֵינָא פְּתַח, (יחזקאל לו) וְאֵת רוּחֵי אֶתְּן